באיסור כולל. לקמיה מפרש מאי איסור כולל איכא: **ואליבא דר' יוסי.** דאמר בשאר איסורי איסור חל על איסור ע"י מגו: **באיסור כולל מיחייב תרתי.** דקתני חייב משום אשת אח ומשום אחות אשה אפילו נשא מת ואח"כ נשא חי דליכא איסור מוסיף בהאי אלא איסור כולל מגו דמיתסר בכולהו אחוותא כולל גם את זו עמהן: **לא מיחייב אלא חדא.** וכי מחייבה רבי יוסי תרתי בנשא חי ואח"כ נשא מת דאיסור מוסיף הוא. והא דקתני[ו] ר"ש אומר אינו חייב אלא משום אשת אח דאוקימנא בנשא מת ואח"כ נשא חי רבי חייא תני לה בר קפרא לא תני לה: **מעיקרא.** קודם שבא זו: **מגו דמתסרא במלאכה.** משום שבא כולל את העבודה בכלל האיסור משום שבת. והכא לא שייך מוסיף אלא ניתוסף איסור על האחיכה דהיינו עבודה והיכי דמי מוסיף כגון אי הוה מצינו למימר הכי עבודה מעיקרא אסורה לזרים ומותרת לכהנים הוה ליה שבת מגו דאיתוסף עלה איסור לגבי כהנים משום שבת איתוסף נמי לגבי דידיה משום שבת והכי ליכא למימר דהא משום שבת לא מיתסרי כהנים: **שרי באכילה.** בקדשים דכתיב ומן הקדשים יאכל (ויקרא כא): **מגו דמיתסר באכילה.** משום טומאה חייל נמי שם טומאה על העבודה: **אלא מליקה.** כולל לא משכחת לה דהא נשעת מליקה חיילי תרוייהו דכל זמן שלא נמלקה היה עליה איסור (ח) מעילה ולא זהו איסור זרות האמור בקרבן שייתר לאכילת כהנים וכשנמלקה ונראית לכהנים פקע מינה איסור אוהרת מעילה וחייל עליה איסור זרות דזר לא יאכל[ט] ואיסור מליקה באיסור בת אחת: **מיחייב תרתי.** דהא דקתני לעיל חייב שתים כגון שבא עליו איסור דאשת אח ואחות אשה כאחד ומשכחת לה כגון (ב) דשוויהו שליח שני אחין לקדש שתי אחיות והן עשו שליח לקבל קידושיהן ופגע שליח בשליח: **לא מיחייב אלא חדא.** וכי חייב (ג) באיסור מוסיף בנשא חי ואח"כ נשא מת כדמפרש לעיל[ג]: **כגון דאייתי שתי שערות.** היום בשבת זו דהשתא ליכא למימר כדלעיל מעיקרא שרי במלאכה ואסור בעבודה דהא לא חל שום איסור עליו עד היום דאיסור זרות ואיסור שבת יחד בא אבל הביא שתי שערות בחול קדים זרות עליה: **בעל מום נמי כגון דאייתי שתי שערות ואיטמי ליה.** כלומר דאיטמי קודם (ד) ג' שערות ובתוך טומאתו ומומו הביא שתי שערות ובשעת הנאה חלו שניהן שהרי שניהן היו תלוין עליו: **שחתך אצבעו.** והוא המום ונטמא בחתיכתו בסכין: **כשלמא לר' חייא.** מצי לאוקמי גמריא ודבר קפרא הכי: **כי אתנייה.** [רבי] לדידיה כרבי יוסי ולבר קפרא כר"ש ובר קפרא הוא דטעה וסבר דר' אליבא דר' יוסי אתנייה: **אלא לבר קפרא.** דאמר רבי אליבא דר' יוסי אתנייה קולא ל"ל אליבא דמאן אתנייה לר' חייא חומרא וכי לבר קפרא שקורי משקר רבי חייא דלא אתנייה רבי ד)[לר"י] מחייב שתים: **ואליבא דר"ש.** וה"ק רבי חייא לע"ג דפליג ר' שמעון ופטר הנ"מ בכולא אבל בנשא אחת מודה הואיל ולא קדים חד לחבריה ובר קפרא אמר בנשא אחת נמי פליג ר"ש: **לאפוקי לר"ש מחזקיה.** דהוה מחזקינן ליה לרבי שמעון לקולא ואישתבע לן ר' חייא דבנשא אחת מודי: **כשלמא לבר קפרא.** מצי לתרוצי לגמריא וגמריא דרבי חייא ולמימר כי אתניין רבי פטור אליבא דר"ש וכי אתנייה לר' חייא חיובא אליבא דר' יוסי ורבי חייא הוא דטעה וסבר דרבי אליבא דר"ש אתנייה: **אלא לר' חייא.** דאמר אליבא דר"ש אתנייה רבי חיובא אלא פטורא דאתנייה לבר קפרא אליבא דשמעון וכי שקורי משקר בר קפרא דלא אתנייה ר' פטורא כלל: **אמר לך רבי חייא.** ודאי בר קפרא לא משקר אלא טעי דרבי ודאי פטורא אתנייה ולא בכולהו אלא בתרתי בזר שמשמש בשבת ובעל מום שמשמש בטומאה דמשתכח בין ע"י כולל בין ע"י בת אחת כדאמר לעיל:

ואיסור

ומשכחת לה ע"י שליח כדלקמן (דף לד.) והשתא הא דפליג עליה ר"ש דאמר אין חייב אלא משום אשת אח בנבד אע"ג דבבת אחת (ח) אשת אח דחמור חייל דאין לה היתר אחר מיתה אלא במקום יבום אבל אחות אשה שרי לאחר מיתת אשתו ובריתא דקתני אינו חייב אלא משום אחות אשה לא איירי בבת אחת דא"כ היה חייב משום אשת אח אלא בנשא חי ואח"כ נשא מת איירי והא דקאמר ר' חייא דר' יוסי בבת אחת מחייב תרתי לאו דוקא באיסור בת אחת אלא אפילו באיסור מוסיף כדמוכח בפ' אמרו לו (כריתות דף יד.):

(ט) **בר** קפרא סבר **לא מיחייב אלא חדא.** והיינו דקתני ר"ש אומר אינו חייב אלא משום אשת אחיו בנבד דמשמע דמתחייב ר' יוסי תרתי היינו לקובלו בין רשעים גמורים ובאידך ברייתא דאיירי בנשא חי ואח"כ נשא מת מודה בה בר קפרא דלר' יוסי חייב שתים דמודה ר' יוסי באיסור מוסיף כמו שפירש בקונטרס כדמוכח ממתני' דפ' אמרו לו וקשה לר"י דמשמע דבאיסור מוסיף חל טפי איסור על איסור מבאיסור בת אחת וכי מסקינן דמיפלגו באיסור בת אחת ואליבא דר"ש וחייב לר' חייב שתים באיסור בת אחת לר"ש ואפ"ה ליתא איסור מוסיף דקתני לעיל אין חייב אלא משום אחות אשה ואר"י דבודאי איסור בת אחת עדיף אלא דסבר בר קפרא דדוקא באיסור בת אחת דהכא כגון אחות אשה ובומאה ושבת ונבילה (י) אלא חיילא היינו משום דהותרה בהדי הכיא אלא דאיתרה שכן משמע ליפא דקאמר בר קפרא שבת לכל הותרה בומאה לכל הותרה משמע משום דהותרו לא חיילי ורבי חייא לית ליה הלי סברא דקאמר לכהנים הותרה ולא לזרים הלכך קאמר בסמוך דבבת אחת מחייב ר"ש שתים אע"ג דבאיסור מוסיף לא מחייב אלא אחת וכן משמע קצת לקמן דאיסור בת אחת עדיף דקאמר השתא משום כולל מיחייב משום בת אחת מיבעיא ומאן דמחייב באיסור כולל היינו משום דמידי דהוה אאיסור מוסיף כדאמר בפ"ג דשבועות (דף כד: ומס) וא"כ עדיף נמי מאיסור מוסיף: **אצבעו** בסכין טמאה. שהיתה אצבעו מתוכה עד משהו אחרון דכשנגע בו הסכין נטמא ונעשה בעל מום:

ואיסור

במאי קמיפלגי באיסור כולל. הו"מ לאקשויי בשלמא לבר קפרא משכחת לאפוקי ר' יוסי מחזקיה אלא לר' חייא למה ליה לאשתבועי דכה"ג דייק בסמוך אלא כאן לא חש לדקדק משום דלא קאי הכי (ה): **לא מיחייב אלא חדא.** פי' בקונטרס והא דקתני ר"ש אומר אינו חייב אלא משום אשת אח בנבד דאוקימנא בנשא מת ואח"כ נשא חי דהוי איסור כולל רבי חייא תני לה ולא בר קפרא וגרסה דבר קפרא נמי תני לה ולקבלו בין רשעים גמורים:

אלא מליקה בבת אחת הוא דמשכחת לה. וא"ת היכי הויא בבת אחת והא מיד כי נמלקה הויא לה נבילה ואיסור זרות לא חייל עד אחר זריקה שם היתר לכהנים כדאמר בפרק בתרא דמכות (דף יח: וסס) דכל היכא דקרינן ואכלו אותם אשר כופר בהם קרינן ביה וכל זר לא יאכל (ו) קודש וי"ל דאיסור נבילה נמי לא חייל עד אחר הזריקה דנפקא איסור מעילה דלא חייל איסור נבילה על איסור מעילה דאמר מינה כי היכי דאמר איסור מעילה מאיסור גיד כדאמר בפרק גיד הנשה (חולין דף קא. וסס) ואע"ג דבר קפרא דשמעתין אית ליה בריש מעילה (ד' ה.) דהיתר זריקה שניו ומשגרלה לזריקה נפיק מידי מעילה מ"מ איסור (ז) איכא עד שיזרוק הלכך לא חייל איסור נבלה עד אחר זריקה א) ועו"ל דבר קפרא סבר דר"ש דשמעתין לטעמיה דאית ליה איסור זרות לפני זריקה דאמר התם במכות (דף יח:) דזר שאכל עולה לפני זריקת דמיה לוקה חמש ולא משום זרות דכתיב גבי ואכלו אותם אשר כופר בהם דמשום הכהן לא נקי אפי' לר"ש דלאיתא בהדיא התם אלא מהכא קרא דלא תוכל לאכול בשעריך (דברים יב): **באיסור** בת אחת מיחייב תרתי. פי' בקונטרס דהא דקאמר לעיל חייב שתים כגון שבא עליו איסור אשת אח ואחות אשה כאחד ומשכחת לה ע"י שליח כדלקמן עליה ר"ש דאמר אין חייב אלא משום אשת אח בנבד אע"ג דבבת אחת (ח) אשת אח דחמור חייל דאין לה היתר אחר מיתה אלא במקום יבום אבל אחות אשה שרי לאחר מיתת אשתו ובריתא דקתני אינו חייב אלא משום אחות אשה לא איירי בבת אחת דא"כ היה חייב משום אשת אח אלא בנשא חי ואח"כ נשא מת איירי והא דקאמר ר' חייא דר' יוסי בבת אחת מחייב תרתי לאו דוקא באיסור בת אחת אלא אפילו באיסור מוסיף כדמוכח בפ' אמרו לו (כריתות דף יד.):

(ו) **בר** קפרא סבר **לא מיחייב אלא חדא.** והיינו דקתני ר"ש אומר אינו חייב אלא משום אשת אחיו בנבד דמשמע דמתחייב ר' יוסי תרתי היינו לקובלו בין רשעים גמורים ובאידך ברייתא דאיירי בנשא חי ואח"כ נשא מת מודה בה בר קפרא דלר' יוסי חייב שתים דמודה ר' יוסי באיסור מוסיף כמו שפירש בקונטרס כדמוכח ממתני' דפ' אמרו לו וקשה לר"י דמשמע דבאיסור מוסיף חל טפי איסור על איסור מבאיסור בת אחת וכי מסקינן דמיפלגו באיסור בת אחת ואליבא דר"ש וחייב לר' חייב שתים באיסור בת אחת לר"ש ואפ"ה ליתא איסור מוסיף דקתני לעיל אין חייב אלא משום אחות אשה ואר"י דבודאי איסור בת אחת עדיף אלא דסבר בר קפרא דדוקא באיסור בת אחת דהכא כגון אחות אשה ובומאה ושבת ונבילה (י) אלא חיילא היינו משום דהותרה בהדי הכיא אלא דאיתרה שכן משמע ליפא דקאמר בר קפרא שבת לכל הותרה בומאה לכל הותרה משמע משום דהותרו לא חיילי ורבי חייא לית ליה הלי סברא דקאמר לכהנים הותרה ולא לזרים הלכך קאמר בסמוך דבבת אחת מחייב ר"ש שתים אע"ג דבאיסור מוסיף לא מחייב אלא אחת וכן משמע קצת לקמן דאיסור בת אחת עדיף דקאמר השתא משום כולל מיחייב משום בת אחת מיבעיא ומאן דמחייב באיסור כולל היינו משום דמידי דהוה אאיסור מוסיף כדאמר בפ"ג דשבועות (דף כד: ומס) וא"כ עדיף נמי מאיסור מוסיף: **אצבעו** בסכין טמאה. שהיתה אצבעו מתוכה עד משהו אחרון דכשנגע בו הסכין נטמא ונעשה בעל מום:

ואיסור

מ א ב מיי' פי"ז מהל' איסורי ביאה הל' ח ופ"ד מהלכות שגגות הל' ז ופ"ח מהלכות מאכלות אסורות הלכה ו:

תוספות ישנים (המשך)

ולהכי הוי איסור כולל ולא איסור מוסיף דלא נוסף בו איסור בדבר שהי' בו היתר אבל בקרבן יחיד היה איסור מוסיף דקודם שבת סותכו הכהנים להקריב כי אתא שבת נאסרו הכהנים להקריב מגו דאתוסף בזה איסורא לגבי הכהנים שהותרו בו קודם שבת איתוסף נמי איסורא לגבי זו וכן לענין בעל מום שאם בטומאה אי בקרבן יחיד הו"ל איסור מוסיף דמתחלה אין תמימים מוקרבים בו. אמאי נאסרו בו אף תמימים שהיו מיותרים בו מגו דאתוסף איסורא לגבי התמימים איתוסף איסורא לגבי בעל מום וחייב משום בעל מום וטומאה אלא ולאי בקרבן לגבי חיירי: **א)** עוד אומר רביו בתוס' דאף כי אמרינן היתר זריקה שניו להוציא מידי מעילה הייני דוקא בבהמה דבוחה בחוץ שריא משום הפחיטה. אבל מליקת עוף דבוחה בחוץ אסירא משום נבלה גם הכא לא נפקא מידי מעילה עד לאחר הזאה וכן נמי אמרינן הוחר דמה חייבין עליה משום פגול ותר ונטמא ואין בה משום מעילה משמע דעד שעת הזאה יש בו משום מעילה: **רבי** חייא סבר רבי יוסי באיסור בת אחת מחייב תרתי [פי' בקונטרס] והא דאמרינן לעיל דמחייב ר' יוסי תרתי בשאת אח ואחות אשה מיירי בבת אחת דשוו שליחו ואיתיהי שליח ופגעו שליח בשליח ואין צריך לומר כן. ונראה דהא דאמרי' לעיל דר' יוסי מחייב שתים היינו לקבלו בין רשעים חמורים. וא"ת הלא גבי עבר זקן ונשאה משמע דר' יוסי מחייב שתים באיסור מוסיף וא"כ כ"ש באיסור בת אחת והכא קאמר בר קפרא דלא מחייב ר' יוסי אלא חדא. וי"ל דשאני התם דאיסור חמור הוא דאיכא קבילה. והכא נזר שמיטת בשבת לא מחייב רק משום זרות ולא משום שבת אע"ג דאיכא קבילה משום דהותרה מכללה בקרבן לעיל. וכן בעל מום שאינם בטומאה מחייב משום בעל מום ולא משום טומאה דהותרה מכללה בצבור. וכן מליקה מחייב משום זרות אבל לא משום נבלה שהותרה מכללה: שהתך אצבעו בסכין ונטמא. וא"ת מ"מ לא הוי בת אחת דמיד שנגע בסכין אטמא. ונעבל מום לא הוי עד שחתך. וי"ל כיון אליבא דר' זמן מועטו בינתים משכינן ליה בבת אחת. וכן מפורש גבי המלי לאהדורי ע"י הדחק

ה) עיין ר"מ דמיירי שחתך אצבעו שחתך בעצם הרבה ונעשה שחתך העצם בסכין ונטמא מיד אטמי ונעשה בעל מום: **באיסור** בת אחת ואליבא דר' שמעון דר' חייא סבר ר' שמעון ממייב תרתי בבת אחת והא דאמר ר' שמעון לעיל אינו חייב אלא אחת ב) אף באיסור בת אחת ונעלם סבר דמחייב על

ו) בכתובות דף ל' ע"ב וע"ש בתוס' ד"ה לא לאיכא כשם הריגב"ח. ז) נראה דשבר כאן וא"ל אינו חייב אלא אחת מיירי ביה אחר זה ובר קפרא קובר דאף באיסור בת אחת לעולם סבר ובו'.

ואיסור בולל אתגייה ואליבא דר"ש. אבל לר' יוסי מחייב תרתי באיסור כולל דלא מצי למימר דאליבא דרבי יוסי נמי אתגייה לפטורא דא"כ לא הוה טעי בר קפרא לערב מליקה בהדייהו דבבת אחת פטיטא ליה לבר קפרא דלר' יוסי מיחייב תרתי ולהכי פטיטא ליה בסמוך דלר' יוסי מיחייב תרתי באיסור כולל שעל כרחו צ"ל דאליבא דר"ש אתגייה ולא אליבא דר' יוסי ופליג רבי יוחנן ארבי חייא ובר קפרא: (ג) **אמר** ר' יוסי הבערה **ללאו יצאה.** תימה דאטו מי לא מצי לאוי גרידי והרי זר שאכל מליקה דליכא אלא לאו דנבלה וי"ל דאע"ג דבאיסור מוסיף לר' יוסי חייל איסור קל על איסור חמור כדפריך רב אחא בפרק הנשרפין (סנהדרין דף פא. ושם) ולידון נמי באיסור אשת איש דהא מודה רבי יוסי כו' אע"ג דאיסור אשת איש קל מאיסור חמומו ובפרק אמרו לו (כריתות יד: ושם) גבי הא דאמר ר' יוסי אם (ה) זקן נשאה כו' משמע דמודה ר' יוסי דאיסור כרת חייל על חייבי מיתות ב"ד משום איסור מוסיף מ"מ באיסור כולל סבירא ליה לגמרא דלא חייל קל על חמור כדאמר בסוף גיד הנשה (חולין קא. ושם) מאן הא' תנא דאיסור כולל באיסור חמור אית ליה כו' ולהכי פריך והאמר רבי יוסי הבערה ללאו יצאה ואם כן היכי חיילא לאיסור זרות הקשה ה"ר יעקב דאורלייב"ש דאמאי לא מוקי לה בהלתת הלילית דעבודה היא ובעיא כהונה ואין בה מיתה אלא לאו גרידא לפי שאין עבודה תמה כדאמר בפ"ב דיומא (דף כד:) דהשתא לא הוי קל על חמור דתרוייהו לאוי נינהו ואר"י דמ"מ איסור שבת קיל לפי שהותרה במקדש אבל אי הוה מיתה בהבערה הוה חשיב איסור חמור אע"ג דהותר במקדש ואיסור טומאה נמי אע"ג דהותר חל על איסור בעל מום משום (ה) טמא שאינם במיתה ובעל מום שאינם באזהרה לרבנן דרבי בסוף אלו הן הנשרפין (סנהדרין פג.) אע"ג דכולה שמעתין בר קפרא ורבי חייא אליבא דרבי פליגי מודה רבי לר' יוסי בעל מום שאינם באזהרה כרבנן דידיה ואם תאמר דאמר בחולין (דף קג.) התורה אמרה יבא איסור נבלה ויחול על איסור חלב והיינו קל על חמור באיסור כולל ואר"י דאבל קל דהותר מכללו אבל חיה כדאמר בפ"ב גיד הנשה (שם) ואע"ג דנבלה נמי הותר במליקה שאני קדשים דכהנים משולחן גבוה קזכו כדאמר בהעור והרוטב (שם דף קכ.) ועוד דיש חומרא בנבלה שכן מטמאה ואע"ג דיש חומרא באבל ליכא בנבלה אין לומר בכך כדאמרינן בפרק גיד הנשה (שם דף קא.) מאי חזית דטומאת הגוף חמירא שכן כרת ללמד טומאת בשר חמירא דלית לה טהרה במקוה וא"ת דאמר נקמן מאן האי תנא דאית ליה איסור כולל ואיסור מוסיף ואיסור בת אחת ומשמע דאיסור אחות אשה חייל באיסור כולל מאיסור אשת איש דחמיר מינייה וי"ל דאיסור אשת איש קיל דיש לה היתר בחיי אוסרה דאשביגיון ליה קולא בהכא על יבמתו (נקמן דף נד.) ואע"ג דבפ' גיד הנשה (חולין דף קג. ושם) איכא מאן דאמר דאיסור טריפה חל על איסור אבר מן החי אע"ג דחמיר מיניה דאשיב בשר גידים ועצמות אע"ג דלית ביה כזית ונוהג בבני נח וחייל עלייהו איסור טריפה דקיל אפי' בלא כולל ואור"י דיש חומרא בטריפה דכשנטרפה שוב אין לה היתר אפי' נשחטה אבל איסור אבר מן החי אתיא שחיטה ומפקע ליה: **מידי** חבאות קתני או לאוי קתני בעלמא קחשיב. וכן גרס ר"ח דאין כאן לא חטאת ולא לאו כיון דלא חייל איסור קל על חמור: **לקוברו** בין רשעים כו'. ומ"מ פריך שפיר לעיל לבר קפרא דמשייר מליקה מכלל דמודה בה ר"ש דאין לומר דשיירא לרבי יוסי משום דבהיא חייב תרתי ולא חשיב אלא נדות היכי משכחת לה אמר רב עמרם אמרי ולקברו בין רשעים גמורים דהא חשיב בעל מוס שאינם לגמרי שתים כיון דקסבר (ו) רבי יוסי אית ליה איסור כולל:

ואיסור כולל אתגייה ואליבא דר' שמעון וחזיא לבר קפרא לזר שאכל מליקה ואיידי דדמיא לה ערבה בהדייהו ועיין בה ולא אשכח אלא בבת אחת וסבר מדהא בבת אחת הא נמי בבת אחת ומדהנך לפטור הנך נמי לפטור מיתיבי (ז) זר ששימש בשבת ובעל מום ששימש בטומאה יש כאן משום זרות ומשום שבת ומשום בעל מום ומשום טומאה דברי רבי יוסי ר"ש אומר אין כאן אלא משום זרות ובעל מום בלבד ואילו מליקה שיירה למאן שיירה אילימא לרבי יוסי השתא ר' יוסי באיסור כולל מיחייב שתים באיסור בת אחת מיבעיא אלא לאו לר' שמעון ובאיסור כולל הוא דפטר אבל באיסור בבת אחת מיחייב תיובתא דבר קפרא תיובתא זר ששימש בשבת במאי אי בשחיטה שחיטה בזר כשרה א) ואי בקבלה והולכה (ח) טלטול בעלמא הוא אי בהקטרה (ט) והא"ר יוסי הבערה ללאו יצאתה אמר רב אחא בר יעקב בשחיטת פרו של כהן גדול וכדברי האומר שחיטת פרו של כהן גדול בזר פסולה אי הכי מאי אריא זר אפילו כהן הדיוט נמי שזר אצלו קאמר מתקיף לה רב אשי מידי חטאות קתני או לאוי קתני אלא איסורי בעלמא קא חשיב למאי נפקא מינה (י) לקוברו בין רשעים (ו) גמורים: **מתני'** (א) שנים שקידשו שתי נשים ובשעת כניסתן לחופה החליפו את של זה לזה ואת של זה לזה הרי אלו חייבין משום אשת איש ואם היו אחין משום אשת אח ואם היו אחיות משום אשה אל אחותה ואם היו נדות משום נדה (ב) ומפרישין אותן שלשה חדשים שמא מעוברות הן (ג) ואם היו קטנות שאינן ראויות לילד מחזירים אותן מיד ואם היו בהנות נפסלו (ד) מן התרומה: **גמ'** החליפו מידי (ה) ברשיעי עסקינן ותו הא דתני רבי חייא הרי כאן שש עשרה חטאות אי במזיד מי איכא קרבן אמר רב יהודה תני הוחלפו הכי נמי מסתברא דקתני סיפא אם היו קטנות שאינן ראויות לילד מחזירין אותן מיד ואי במזיד מי שריא הא לא קשיא (ו) פיתוי קטנה אונס נינהו (ז) ואונס בישראל מישרא שרי אלא דקתני מפרישין אותן שלשה חדשים שמא מעוברות הן הא לאו מעוברות שריין ואי במזיד מי שרי אלא לאו שמע מינה הוחלפו שמע מינה ומאן

ואיסור כולל אתגיין. כלומר היכי דאיתרמי על ידי כולל אתגיין רבי פטורא ואליבא דר"ש והיכא דאיתרמו בבת אחת אתגיין חיובא אבל מליקה לא אתגיי לפטור כלל דלא משכחת לה בכולל אלא בבת אחת והתם ר' שמעון מודי: **וחזיא בר קפרא לזר שאכל מליקה.** דדמיא להו דהוו נמי כקדשים מדא דמיחייב עליה תרתי וערבה בהדייהו לפטורא וכי ערבה לא אסיק אדעתיה דהא לא משכחת בכולל: **ועיין בה.** לאחר זמן כשנתקיימה בידו והיה שונה שלשתן ביחד ואשכח דלא מיתוקמא אלא בבת אחת ושכח דהוא ערבה וסבר דר' אתגייה ואמר מדהא בבת אחת ופטורא הנך נמי דאתגייה רבי לפטורא אפי' היכא דמיתרמו בבת אחת אתגיין: **למאן שיירא.** כלומר (ב) למאן מיגייהו מודה בה דלא בעי לאיסלוגי: **אילימא ר' יוסי.** מודה בה השתא באיסור כולל דאד מיגייהו קדיש א"ר יוסי אחרון חל בבת אחת מיבעיא: **אלא לאו לר"ש.** ומדמודה במליקה ש"מ דהא דפליג בהנך היכא דאיתרמו בכולל הוא דפליג אבל באיסור בת אחת מיחייב תרתי ותיובתא דבר קפרא תיובתא: **שחיטה בזר כשרה.** ואין כאן זרות: **טלטול בעלמא הוא.** ואין כאן (ט) שבות: **אי בהקטרה.** רבי יוסי היכי מיחייב חטאת משום שבת דקס"ד חטאת מיחייב ליה: **האמר ר' יוסי.** בפ"ק הבערה ללאו יצאה: **בשחיטת פרו של כ"ג.** ביום הכפורים דשחיטה אב מלאכה היא ומשום זרות נמי איכא כדברי האומר ביומא בפרק טרף בקלפי (דף מב.) שחיטת פרו בזר פסולה: **אפי' כהן הדיוט נמי.** דהא מאן דפסיל ליף טעמא מאהרן וחוקה דכתיב והקריב אהרן (ויקרא טז) וכתיב בסוף הפרשה לחקת עולם וכל היכא דכתיב חוקה עיכובא הוא אלמא אהרן דוקא: הכי גרסי' **מידי חטאות קתני או לאוי קתני.** איסורי הוא דקתשיב: **מתני' ומפרישין אותן ג' חדשים.** שלא לחזור לבעליהן שמא מעוברות הן ובניהם ממזרים ובעינן הכנתה בין זרע כשר לזרע פסול שלא יתלו העוברים בבעליהן: **אם היו כהנות.** בגמ' [לה.] מפרש: **גמ' שש עשרה חטאות.** לכל אחד אחרבע וכן לנשים דעל שניהם הוא אומר ונכרתו הנפשות העושות (ויקרא יח): **ואונס בישראל מישרא שרי.** לבעלה דילפינן (כתובות דף נא:) מוהיא לא נתפשה) הא נתפשה מותרת: **מפרישין אותן שמא מעוברות הן.** ולאחר שלשה חדשים מיתרות אע"ג שגדולות הן ומאן

מינה הוחלפו שמע מינה ומאן

בפרק גיד הנשה (שם דף קא.) מאי חזית דטומאת הגוף חמירא שכן כרת ללמד טומאת בשר חמירא דלית לה טהרה במקוה וא"ת דאמר נקמן מאן האי תנא דאית ליה איסור כולל ואיסור מוסיף ואיסור בת אחת ומשמע דאיסור אחות אשה חייל באיסור כולל מאיסור אשת איש דחמיר מינייה וי"ל דאיסור אשת איש קיל דיש לה היתר בחיי אוסרה דאשביגיון ליה קולא בהכא על יבמתו (נקמן דף נד.) ואע"ג דבפ' גיד הנשה (חולין דף קג. ושם) איכא מאן דאמר דאיסור טריפה חל על איסור אבר מן החי אע"ג דחמיר מיניה דאשיב בשר גידים ועצמות אע"ג דלית ביה כזית ונוהג בבני נח וחייל עלייהו איסור טריפה דקיל אפי' בלא כולל ואור"י דיש חומרא בטריפה דכשנטרפה שוב אין לה היתר אפי' נשחטה אבל איסור אבר מן החי אתיא שחיטה ומפקע ליה: **מידי** חבאות קתני או לאוי קתני בעלמא קחשיב. וכן גרס ר"ח דאין כאן לא חטאת ולא לאו כיון דלא חייל איסור קל על חמור: **לקוברו** בין רשעים כו'. ומ"מ פריך שפיר לעיל לבר קפרא דמשייר מליקה מכלל דמודה בה ר"ש דאין לומר דשיירא לרבי יוסי משום דבהיא חייב תרתי ולא חשיב אלא נדות היכי משכחת לה אמר רב עמרם אמרי

ולקברו בין רשעים גמורים דהא חשיב בעל מוס שאינם לגמרי שתים כיון דקסבר (ו) רבי יוסי אית ליה איסור כולל:

אם

א) נ"ל דל"ל ולא משום אחות אשה וא"ל ונדה וכשהיו אחר שלם אלו עליהן פילן בבת אחת וכשהיו הן לאחר י"ג מחייבין הן ש"ל חטאות.

עין משפט נר מצוה

מא א מיי' פ"ד מהל' שגגות הלכה ח:
מב ב מיי' פי"א מהל' גירושין הלכה יח
סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סימן יג סעיף ח:
מג ג מיי' פי"ח מהל' איסורי ביאה הל' ז
סמג לאוין קכז ועשין מה טוש"ע שם סימן ו סעיף יח:

תוספות ישנים

הממור. וא"ת מאי טעמא דאית תנא דתני דקאמר ר' שמעון אינו חייב אלא משום אשת אח ואית תנא דתני דר' שמעון אמר אינו חייב אלא משום אחות אשה. דליכא לתרץ כדמתרץ לעיל כאן שנשא תא וכו' דהא לא מיירי כלל באיסור מוסיף ובאיסור כולל אלא באיסור בת אחת. וא"כ בבת אחת היכי נתרץ הקושיא. וי"ל דלעולם סבר דמחייב על החמורה. ובכא פליגי דאי אמר דאשת אח חמירא משום דאסירא אף לאחר מיתה משא"כ באחות אשה דהא שריא לאחר מיתה ומ"מ סבר דאחות אשה חמירא משום דאחות אשה לא הותרה אף באאין לה כניס ואשת אח הותרה באין לה כניס: **באיסור** בת אחת מינעית. וא"ל דלמא באיסור כולל דאיכא תרתי הייט לקבלי בין רשעים חמורים אבל באיסור בת אחת ר"ל חיוב גמור דלא מסתבר ליה לחלק. וכן נקמן דקאמר אלמא ר' שמעון באיסור בת אחת מחייב תרתי לא משני לקוברן בין רשעים חמורים. דלא מיסתבר לר' שמעון הך מילתא דאי לקברי בין רשעים חמורים אפי' באיסור כולל יהיה כן: מידי חטאות קתני או לאוי קתני איסורי קתני פ"ה לעולם בקבלה והולכה. ואי פרכת טלטול בעלמא הוא. הא לא קשה מידי דהא לא קתני אלא חייב שתים ואיכא למימר איסורי קתני. ולא הכיכא דהא אין זה איסורא כיון דאינו אלא טלטול דאסור מדרבנן. לכן נראה דקאי אהא דאמרי לעיל אי בהבערה הא אמר ר' יוסי ללאו יצאה. ועל זה מקשה מידי חטאות קתני או לאוי קתני איסורי קא חשיב. וא"כ נהי נמי דללאו יצאה נימא דאיסורא דמלאוריי"ת הוא:

תוס' חד מקמאי

מתניתין שנים שקדשו שתי נשים ובשעת כניסתן לחופה החליפו את של זה בזה ואת של זה בזה חייבין משום א"א ואם היו אחים חייבים אף משום אשת אח ואם היו אחיות חייבים אף משום אשה אל אחותה. ואם היו נדות חייבין משום נדה וכולן מפרישין אותן ג' חדשים שמא מעוברות הן אוקימ' הוחלפו אבל בהחליפו אפילו אינן מעוברות אסורות שהרי דינתה ברצון ואם היו קטנות אפי' ברצון שרו לגבריהו דקטנה היא ואוקימנא שמתני' כר"מ דאית ליה איסור כולל ואיסור מוסיף ואיסור בת אחת א"נ כר"ש ובאיסור בת אחת ואקשי' בשלמא כולהו משכחת ליה דשוו אינהו שליח ושוו (עליידהו) [אינהי] שליח ופגעו שליח בשליח אלא נדות היכי משכחת לה אמר רב עמרם אמרי

מסורת הש"ס

א) [ותוספתא פ"ה], ב) שבת ע. סנהדרין לה: סב. לעיל ו:, ג) [לעיל לב:], ד) נקמן סט:, ה) [נקמן לה.], ו) מן הכתובה רש"ל, ז) [יומא י. כתובות קה. קדושין לב. ניזיר ל:], ח) [נקמן קא:], ט) רש"י ד"ה טלטול בעלמא הוא ותין כאן שבת כל"ל. מהר"י גנדא, י) [כמדבר ה], כ) גי' רש"ל בר קפרא,

גליון הש"ס

גמ' טלטול בעלמא הוא. עיין סוכה דף מב ע"ב תד"ה טלטול: **שם** והאמר ר"י הבערה ללאו יצאתה. עיין יומא' פ"ב דשבת סוף הל' ה דמסני כיון דהוא רוצה בעיכולם ממבגל הוא: **שם** פיתוי קטנה אונס. עי' כתובות ט ע"א תד"ה ואמ"א:

הגהות הב"ח

(א) גמ' בין רשעים גמורים. נ"ב ס"א חמורים: (ב) רש"י ד"ה למאן שיירא כלומר מאן מייגייהו: (ג) תיב' ד"ה האמר ר' יוסי וכו' בפ' הנשרפין ולישרו נמי משום איסור אשת איש: (ד) בא"ד ר' יוסי אם עבר זקן ונשואה: (ה) בא"ד משום דטמא שמעמ בטיפה:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) גמ' ואי בקבלה והולכה טלטול בעלמא הוא. נ"ב עי' שער המלך פ"ז מהלכות גזלה סוף הלכה כ"ה ד"ה ומלאתי וכו' יעוש"ה דף לא ע"ד:

מוסף רש"י

הבערה ללאו יצאת. מכלל שאר המלאכות לומר לך שאין בה כרת ופקילה אלא לאו בעלמא (סנהדרין לה. וכעי"ז שם סב. לעיל ו:) שאין בה כרת ופקילה מכל שאר מלאכות אלא מה שאמור בה (שבת ע:). לקוברי בין רשעים גמורים. שהרשע נקבר אצל רשעים (לעיל לב ע"ש).

תוס' חד מקמאי (המשך)

בי רב בשופעות מתוך י"ב לאחר י"ב ליחיובי אינהי ומתוך י"ג לאחר י"ג לחייבי אינהו וכ"ת אם קדשו בתוך י"ג או ביום סוף י"ג קדושי קטן הוא ואין קדושיו קדושין אפי' גט לא צריכה איכא לביומר משכחת לה כגון שקדש לסוף י"ג שהיא מקודשת לאחר י"ג ואליבא דר"מ היא דאמר אדם מקנה דבר שלא בא לעולם ואית דגרס בשופעת מתוך שלשה לאחר שלשה לחייבי אינהו ומתוך י"ב לאחר י"ב לחייבי אינהי פירוש בגון שהיו גדולים וקדשו בנות קטנות פחותות מבת

תוס' חד מקמאי (המשך)

שלשה ונתנו קדושין לאביהן שהן קדושי תורה ושפעו הבנות מתוך שלש [לאחר שלש] דפחותות מבנות שלש אין חייבין עליהן לא משום אשת אח ולא משום חיוב ב) וכשהיו אחר ג' הן עליהן חיובן בבת א' וכשהיו הן לאחר י"ג חייבין ד' חטאות הן: